

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Казахский национальный университет имени аль-Фараби
Al-Farabi Kazakh National University

**«ФИЛОЛОГИЯ МЕН ШЕТ ТІЛДЕРІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІНІҢ
ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ: ТЕОРИЯ ЖӘНЕ ПРАКТИКА»
1 - ШІ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯСЫ
МАТЕРИАЛДАРЫ ЖИНАҒЫ
30 қаңтар 2015**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
1-ой МЕЖДУНАРОДНОЙ УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ «АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ФИЛОЛОГИИ
И МЕТОДИКИ ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ:
ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА»
30 января 2015**

**MATERIALS
OF THE 1st INTERNATIONAL TEACHING - METHODOLOGICAL
CONFERENCE «TOPICAL ISSUES OF PHILOLOGY
AND METHODS OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING:
THEORY AND PRACTICE»
30 January, 2015**

Алматы, 2015

<i>Рскельдиева Д.Б., Утемғалиева Н.А., Алиакбарова А.Т.</i> Teaching English practical grammar with the help of test assignments.....	337
<i>Сандыбаева Б.А.</i> Тілдік емес жоғары оқу орнында ағылшын тілін студенттерге үйретудің интерактивті әдісі.....	339
<i>Сапарходжаев П.И., Сапарходжаева Д.И., Сапарходжаева Н.П.</i> Опыт и перспективы реализации образовательных программ в средней и высшей школе в Казахстане.....	345
<i>Сейтжанова А.К., Р.М. Байбуриев</i> New trend in Kazakhstan: English as the medium of instruction.....	351
<i>Солтанаева Е.М.</i> Дискурстық талдауды әдебиеттанушылық пәндерді оқытуға инновация ретінде енгізу жолдары.....	355
<i>Таева Р.М., Алимбаева А.Т.</i> Использование англо-русского параллельного корпуса при обучении многозначной лексике.....	360
<i>Тастемирова Б.И.</i> Информационно-коммуникативные технологии в преподавании иностранного языка в неязыковом вузе.....	366
<i>Таубаев Ж.Т.</i> Ағылшын тілінің арнайы-кәсіби лексикасын дамытуда «Toastmaster» пікірталасын қолдану.....	370
<i>Тен Ю. П.</i> Новая система романизации корейского алфавита и проблемы межкультурной коммуникации.....	373
<i>Тореханова Б.Н.</i> Екінші шет тілін қарқынды үйретудің бір жолы (неміс тілі материалдарының негізінде)	378
<i>Шакенова В.Б., Досыбаева Г.К.</i> Инновационные методы обучения иностранному языку для неязыковых специальностей	382

СЕКЦИЯ 4

<i>Баймуратова И.А., Сүттібаев Н., Нурмуханбетова А.А.</i> Ағылшын тіліндегі көмекші сөздердің қазақ тіліне аударылу тәсілдері	386
---	-----

информации и презентация результатов научно-исследовательской деятельности студентов.

Литература:

- 1 Гуль Н.В. Подготовка студентов к чтению неадаптированной литературы. Лингводидактические проблемы обучения иностранному языку. - СПб., 2011. С.151-155.
- 2 Трайнев В.А. Информационные коммуникационные педагогические технологии - М.: Дашков и К, 2009
- 3 Измайлова А.Г. Формирование иноязычной профессиональной – ориентированной коммуникативной компетентности у студентов неязыковых вузов, Санкт-Петербург, 2002.-168с.

**АҒЫЛШЫН ТІЛІНІҢ АРНАЙЫ-КӘСІБИ ЛЕКСИКАСЫН
ДАМЫТУДА «TOASTMASTER» ПІКІРТАЛАСЫН ҚОЛДАНУ**

Таубаев Ж.Т.

Казахстан, Алматы, КазНУ имени аль-Фараби

Мақала «Toastmaster» пікірталасының ағылшын тілінің арнайы-кәсіби лексикасын дамытуға септігін тигізетіні туралы баяндалады. «Toastmaster» әртүрлі саладағы топиктерге байланысты жаңа сөздердің игерілуіне барынша оңтайлы ықпал ететіні туралы сөз қозғалады.

Тірек сөздер: *Тоастмастер, пікірталас, спикер.*

В статье рассматривается роль «Toastmaster» в изучении специально-профессиональных слов английского языка. А также как дискуссия «Toastmaster» способствует усвоению новых слов в различных топиках.

Ключевые слова: *Тоастмастер, дискуссия, спикер.*

The article considers the role of «Toastmaster» in learning special-professional vocabulary. Moreover there is given information how it assists to consolidate a new vocabulary.

Key words: *Toastmaster, discussion, speaker.*

Қазіргі уақытта кез-келген тілді еркін сөйлеу үшін сол тілдің лексикасын, сөздік қорын өте жақсы білу керек. Сонымен қатар олардың белгілі бір контекста қаншалықты дұрыс қызмет атқаратындығын, мағынасының барынша үйлесуі өте маңызды.

Жоғарыда аталған пәннің негізгі мақсаты – студенттерге белгілі бір салаға, кәсіпке байланысты нақты терминдер мен сөздерді үйретіп, олардың сөздік қорын арттыру. Атап айтсақ,

- бизнес, қылмыс, қуат түрлерін үнемдеу;
- спорт, өсімдіктану;
- медицина, әдебиет;
- қылмыс, әлеуметтану;
- әлеуметтік желілер;
- әскери қарулы күштер

- заң, инженерия секілді салалардағы жиі қолданысқа ие, адамның нақты ойын білдіретін сөздерді үйрету. Демек студенттердің осы

тақырыптарға сай немесе жоғарыда айтылған салалар бойынша шынайы өмірде кездесіп қалған жағдайда сапалы түрде сөздерді қолданып, жоғары деңгейдегі құзіреттіліктерін көрсету керек.

«Toastmaster» – белгілі бір өзекті, өткір тақырыпты ортаға салып, талқылау,

пікірталас, полемика жасауды айтамыз. Сөздің өзі аты айтып тұрғандай «Toast» - тост, сөз деген мағына берсе, «master» яғни жетік меңгеру, игеру деген мағына береді. Демек Toastmaster пікірталасы сөйлеушінің өзінің сөйлейтін сөзін нақты, дұрыс қолдану шеберлігі. Оқытушы белгілі бір салаға байланысты топикті таңдайды. Мысалы, медицина тақырыбы және осы салаға байланысты студенттер жаңа сөздерді, терминдерді, сөз тіркестерін үйренеді. Яғни оқытушы алдымен осы салаға байланысты сөздердің аудармасын, дефиницияларын түсіндіріп, үйретеді. Өткен тақырыпты бекіту үшін бірнеше тапсырмалар орындалады. Сонымен қатар оқытушы тарапынан студенттердің ойын білу үшін сұрақтар қойылады. Осы кезеңдерден кейін ғана оқытушы жаңадан өткен сабаққа сәйкес «Toastmaster» пікірталасының да тақырыбын анықтайды. Атап айтсақ, диарея (diarrhea), іш қатуы (constipation), бет қышуы (itch), дәрілердің кері әсері (side effects), доза (dose), қол шығарып алу (twist), мұрыннан қан ағу (nose bleeding), секілді сөздерді үйренеді. Кейін «Toastmaster» пікірталасының тақырыбы мынадай болады: «Қазақстанның медицинасын қалай дамытуға болады?». Осы тақырыпта спикерлер барлық жаңадан оқыған сөздерді қолданулары керек. Өн туралы тақырып өтілсе онда да сәйкесінше «Toastmaster» тақырыбы келесідей болады: «Фонограммамен ән айтқан дұрыс па алде бұрыс па?». Бұл жерде студенттер пікірталаста келесідей жаңа сөздерді қолданулары тиіс: фонограмма (phonogram), тірідей ән кешін беру (live concerts), дауыс диапазоны (voice diapason). Міне осы кезде студенттер сөйлеу барысында барлық осы сөздерді қолданады. Өйткені осы жаңа сөздер арқылы олардың ән өнері саласында ойлары, пікірлері нақты, дәл болады. Әрине ол керекті сөздерді ұтымды пайдалану арқылы жүзеге асады. Бұл жерде ең басты нәрселердің бірі ол тақырыпты дұрыс таңдай білу яғни ол студенттердің жанына жақын, ақпараты молдау, заманауи тақырып болғаны абзал. Әйтпесе студенттер белсенділікті танытпай өздерінің тақырыпқа деген бей-жай көзқарастарын білдірулері мүмкін. «Toastmaster» пікірталасының бірнеше мүшелері болады:

а) **Toastmaster**-дің өзі. Оның қызметі пікірталас барысын барынша бақылау, қатысушыларды, мүшелерді таныстыру, тақырыптың қазіргі уақытта өзекті екендігі туралы қысқаша алғы сөз айту секілді міндеттер жүктеледі. Toastmaster әрбір сөйлеушінің тақырыпқа қатысты сөздері туралы аз-маз хабардар болуы керек. Оқытушыға дайын барысын түсіндіріп отырады. Бұл жерде оның қызметі өте жоғары, өйткені пікірталастың өту барысы, ұйымдастырылуы тікелей соған байланысты.

б) **Speaker 1, Speaker 2, Speaker 3**. Бұлар тақырыпты талқылаушы, саралаушы сөйлеушілер. Бүкіл күш, сенім осы сөйлеушілерге артылады.

Оқытушы белгілі бір салаға байланысты беретін тақырыпты спикерлер ашып, жан-жақты талқылаулары керек. Ол үшін спикерлер сабақта өткен арнайы-кәсіби сөздерді қолданып, көзқарасын, пікірлерін нақты, жинақы, тақырыпқа сай қолданулары керек. Осы арқылы өткен жаңа сөздерді «Toastmaster» пікірталасы арқылы қолданып, сөздің бар мағынасын түсініп, шынайы жағдайға қолдануға машықтанады.

с) **Grammarian.** Бұл мүшенің негізгі осы жаңа сөздердің қалай қолданатынын, грамматикалық қателіктерін тексеріп, қадағалап отырады. «Toastmaster» соңында грамматика тексерушісі спикерлердің неше тақырыпқа сәйкес жаңа сөздерді қолданғанын санап, шешімін шығарады. Грамматика қателіктерін тексеретін адамға үлкен салмақ түседі. Өйткені ол грамматиканы өте жақсы білуі керек және сөйлеушінің жылдам сөзін, ойын тез арада ұғып, қате болса дұрыстай білуі керек.

d) **Evaluator.** «Бағалаушы» деп айтса да болады. Негізгі қызметі спикерлердің экспрессивті жағын яғни, сөз сөйлеуін, пікірлерін қалай аудиторияға жеткізетінің, мағлұмат беру барысында тақырыптан ауытқып кеткенін не кетпегені туралы, сленг, жаргон сөздерінің қолданғаны туралы, сонымен қатар эмоциональді жағын, мінезін, қобалжу секілді факторларды саралап, бағалайды.

e) **General Evaluator.** «Жалпы, бас бағалаушы» «Toastmaster» пікірталасының қалай өткенін жалпы бағалайтын, жақсы жағын, ұтымды жерлерін айтатын, сонымен қатар кемшіл тұстарын, тіпті пікірталас жүргізушісі Toastmaster-дің өзінсынап, қателіктерін басып айта алады. Көп жағдайда «бас бағалаушы» ашық шындықты айтады, соған байланысты келесі пікірталаста болған қателіктер қайталанбауы тиіс.

f) **Timer.** Спикерлердің уақытын бақылап, санап отырады. Оған 3 қағаз беріледі: жасыл, сары, қызыл. Сол қағаздар арқылы спикерлердің сөздерін, ойларын бақылап отырады. Жасыл түсті көрсетсе спикер сөзін жалғастыра алады деген сөз, сары түс спикерлер ақырындап ойын жинақтап, аяқтауға дайындалу керек, қызыл түсте спикер тоқтау керек. Негізінен әр спикерге 5 минут беріледі. Пікірталас аяғында Timer әр сөйлеушінің неше минут сөйлегенін жариялады. Соыған байланысты оқытушы спикерлердің қаншалықты уақыттарын үнемдеп, берілген уақыттың ішінде қандай құнды мағлұмат бергенін біле алады.

«Toastmaster» аяғында оқытушы пікірталасты аяқтап, өзінің ойын білдіреді. Тақтаға мәселенің шешілуіне көмегін тигізетін бірнеше факторларды жазып, тізімін жасайды. Осылайша өткір мәселені шешуге бұл пікірталас арқылы студенттер тек қана сөздік қорын машықтандырып, байытпайды, сонымен қатар белгілі бір мәселеге байланысты өз ойларын, ұсыныстарын ашық білдіре алады.

Қорытындылай келе «Toastmaster» пікірталасы ағылшын тілінің арнайы-кәсіби лексикасын дамытуда өте маңызды рөл атқарады. Өйткені арнайы-кәсіби лексика тек қана пікірталаста, талқылауда жақсы жүзеге асады. Яғни бұл пікірталас түрі студенттерге тақырыпқа байланысты,

арнайы-кәсіби салаға байланысты керекті сөздерді пайдалануға, оны машықтана қолдануға, сонымен сөздік қорды дамытуға барынша жағдай жасау деп түсінуге болады. Студенттер өздерін үлкен бір мәселені шешуде өздерінің ықпалын, үлесін қоса алатынын сезінеді. Бұлда олардың мәселені шешуде керекті қалыптасқан қалған терминдерді, сөздерді қолдануға түрткі болады. Арнайы-кәсіби лексиканы пайдалану жалпы олардың шет тілінде еркін сөйлеуіне әкеледі. Ал бұл қазіргі шетел тілін оқыту бағдарламасының ең басты мақсаты. Аталған артықшылығына қоса студенттердің пікірталас барысында өткір мәселені шешуге үлес қосуы арқылы өздерінің қоғамға керек екендігін сезінеді, олардың әлеуметтенуіне септігін тигізеді.

НОВАЯ СИСТЕМА РОМАНИЗАЦИИ КОРЕЙСКОГО АЛФАВИТА И ПРОБЛЕМЫ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ

Тен Ю. П.

Казахстан, Алматы, КазНУ имени аль-Фараби

Бұл мақалада аударма теориясы мен практикасының ең өзекті мәселелерінің бірі талқыланады – тілдік құралдарды бір тілден екінші тілге аудару тәсілдері. Жаңа латын жазуы Оңтүстік Кореяда 2000 жылы шілде айында қабылданды және дәйек белгілерді пайдаланбайды.

Тірек сөздер: мәдениаралық контакт, корей әліпбиінің романдануы, транслитерация, транскрипция

В статье рассматривается одна из актуальных проблем теории и практики перевода – способы передачи языковых средств одного языка средствами другого. Новая система романизации принята в Южной Корее в июле 2000 года и не использует диакритические знаки.

Ключевые слова: межкультурные контакты, романизация корейского алфавита, транслитерация, транскрипция.

This article is devoted to one of the most actual problems of theory and practice of translation – way of transmission of language tools of one language by using another one. New Romanization is accepted in South Korea in July, 2000 and does not use diacritical signs.

Key words: intercultural contacts, transliteration, transcription.

В современных условиях развития общества высока взаимосвязь различных стран и народов, открываются все новые виды и формы общения, эффективность которых всецело зависит от взаимопонимания культур, проявления и уважения к культуре партнеров по коммуникации. Идеи межкультурной коммуникации стали активно развиваться в середине 1990-х годов. По мнению П.С.Тумаркина [1, 2008], межкультурная коммуникация, как известно, предполагает знание инокультурного коммуникативного кода, т.е. прежде всего языка. Для эффективного установления межкультурных контактов необходимы не только языковые, но и культурные навыки и умения [2, 2001].